

POSTANOWIENIE

Dnia 15 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik

w sprawie podejrzanego W.M.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 15 kwietnia 2026 r.

zażalenia podejrzanego na zarządzenie Przewodniczącego VII Wydziału Karnego-Odwoławczego Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 24 listopada 2025 r., w sprawie VII Kz 329/25, o odmowie przyjęcia kasacji osobiście sporządzonej przez podejrzanego na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanowił

uchylić zaskarżone zarządzenie i przekazać sprawę Sądowi Okręgowemu w Opolu do dalszego procedowania.

UZASADNIENIE

Zarządzeniem Przewodniczącego VII Wydziału Karnego-Odwoławczego Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 24 listopada 2025 r., w sprawie VII Kz 329/25, odmówiono przyjęcia kasacji podejrzanego od postanowienia Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 28 sierpnia 2025 r., VII KZ 329/25. Podstawą do wydania takiej decyzji było niezuzupełnienie braków formalnych poprzez sporządzenie i podpisanie kasacji przez pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym.

Zarządzenie zostało zaskarżone przez podejrzanego, który dokonał interpretacji wynikającego z art. 526 § 2 k.p.k. wymogu sporządzenia kasacji przez

wymienione podmioty jako niewykluczającego sporządzenia kasacji przez podmiot niebędący adwokatem lub radcą prawnym. Poza tym, podał, że uniemożliwiono mu dokonanie wyboru pełnomocnika, gdyż nie mógł skontaktować się z rodziną, aby ta ustanowiła w jego sprawie pełnomocnika. Dodał również, że jest magistrem inżynierem budownictwa z 45 letnim stażem pracy. Te okoliczności w jego ocenie przemawiają za skutecznością jego kasacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wbrew stanowisku skarżącego wyrażonego w zażaleniu, warunkiem formalnym wniesienia kasacji jest jej sporządzenie przez adwokata lub radcę prawnego albo radcę Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej. W przypadku więc kasacji sporządzonej osobiście przez stronę, obarczona jest ona brakiem formalnym, podlegającym usunięciu na zasadach i w trybie określonym w art. 120 k.p.k. Jednocześnie, zgodnie z treścią art. 530 § 2 k.p.k., prezes sądu (przewodniczący wydziału, upoważniony sędzia) winien wezwać stronę, która wniosła osobistą kasację, do uzupełnienia ww. braku, tj. sporządzenia jej przez podmiot fachowy: adwokata lub radcę prawnego czy radcę Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej - w terminie 7 dni, pod rygorem odmowy jej przyjęcia. Dopiero, gdy strona tego braku we wskazanym terminie nie usunie, aktualizują się podstawy do wydania zarządzenia o odmowie przyjęcia tego środka zaskarżenia.

Powyższe bezspornie wskazuje, że argumenty podnoszone przez podejrzanego nie zasługują na uwzględnienie, jednak wniesienie środka odwoławczego pozwoliło na ustalenie, iż Sąd Okręgowy w Opolu w postępowaniu okołokasacyjnym dopuścił się istotnych uchybień, co musiało pociągnąć uchylenie zaskarżonego zarządzenia.

Z analizy akt sprawy wynika, iż pismem z dnia 15 października 2025 r. ustanowiony z urzędu obrońca adw. J.K. stwierdził brak podstaw do wniesienia kasacji (k – 1189 – 1191/tom VI). Pismem z dnia 16 października 2025 r. (k – 1193/tom VI) Sąd Okręgowy w Opolu poinformował podejrzanego o treści decyzji obrońcy z urzędu o braku podstaw do sporządzenia i wniesienia kasacji oraz o 30 dniowym terminie do ustanowienia obrońcy z wyboru do sporządzenia kasacji.

Podejrzany W.M. pismo (wraz z opinią) odebrał w dniu 20 października 2025 r. (k – 1200/tom VI).

W dniu 17 listopada 2025 r. do Sądu Okręgowego w Opolu w dniu 17 listopada 2025 r. wpłynęła osobista kasacja podejrzanego (data stempla pocztowego 14 listopada 2025 r. – k – 1231; „Areszt Śledczy w O., wpłynęło dnia 12.11.2025 r.”; k – 1227 - 1231/tom VII).

Zarządzeniem z dnia 24 listopada 2025 r., po stwierdzeniu, że w dniu 19 listopada 2025 r. upłynął termin do uzupełnienia braków formalnych kasacji przez podejrzanego (określonego w zarządzeniu jako pokrzywdzony) poprzez jej sporządzenie i podpisanie przez pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym oraz po wcześniejszym wydaniu przez obrońcę z urzędu opinii o braku podstaw do sporządzenia i wniesienia kasacji od postanowienia Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 28 sierpnia 2025 r. w sprawie VII Kz 329/25, odmówiono przyjęcia osobistej kasacji podejrzanego W.M.

Zaskarżone zarządzenie z dnia 24 listopada 2025 r. jest jednak przedwczesne. W określonym 30 dniowym terminie do wniesienia kasacji sporządzonej przez ustanowionego z wyboru obrońcę, osobistą kasację wniósł podejrzany, co koresponduje z treścią art. 520 § 1 k.p.k., z której wynika, że do wniesienia kasacji uprawnione są strony. Niewątpliwie sporządzona przez niego osobista kasacja była obarczona brakami formalnymi, nie tylko przez fakt nie sporządzenia jej przed podmiot fachowy – obrońcę lub radcę prawnego z wyboru (zgodnie z art. 526 § 2 k.p.k.), ale także w związku z wynikającym z art. 527 § 1 k.p.k. obowiązkiem uiszczenia od niej opłaty. Z analizy akt sprawy nie wynika jednak aby podejrzany został wezwany w trybie art. 120 § 1 k.p.k. do usunięcia tych braków w terminie 7 dni od otrzymania odpisu zarządzenia w tym przedmiocie. Brak prawidłowego wezwania podejrzanego do usunięcia braku formalnego kasacji przez sporządzenie jej przez ustanowionego w sprawie pełnomocnika z wyboru w ustawowym terminie 7 dni, po tym gdy wniósł osobistą kasację, skutkowało zaistnieniem wady na tyle istotnej, że zaskarżone zarządzenie należało uznać za nieprawidłowe. W toku dalszego procedowania konieczne będzie wezwanie podejrzanego W.M. do usunięcia braku formalnego jego osobistej kasacji, przez

sporządzenie jej przed ustanowionego w sprawie pełnomocnika z wyboru (art. 120 § 1 k.p.k.). W zależności od czynności podjętych przez podejrzanego i ewentualnego ustanowionego przez niego obrońcę, bądź ich braku, konieczne będzie rozstrzygnięcie o przyjęciu kasacji adwokata albo radcy prawnego, bądź odmowie przyjęcia kasacji osobistej podejrzanego W.M.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł, jak w części dyspozytywnej postanowienia.

Na zakończenie, odnosząc się do podniesionych w zażaleniu zarzutów dotyczących uniemożliwienia podejrzanemu kontaktu z bliskimi i ustanowienia obrońcy z wyboru do wniesienia kasacji, które nie mają jednak wpływu na przedmiotowe postanowienie, a zdaniem Sądu Najwyższego wymagają wyjaśnienia, to do akt sprawy, po tym jak w dniu 20 października 2025 r. podejrzany odebrał pismo z Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 16 października 2025 r., w którym ten poinformował go o treści decyzji obrońcy z urzędu o braku podstaw do sporządzenia i wniesienia kasacji oraz o 30 dniowym terminie (od daty otrzymania tego pisma) do ustanowienia obrońcy z wyboru, w dniu 23 października 2025 r., wpłynęły dwa pisma podejrzanego, jedno z 16 października 2025 r., w którym wniósł o wyrażenie zgody na kontakt telefoniczny z adw. M.W., drugie z dnia 20 października 2025 r., w którym także wniósł m.in. o umożliwienie mu telefonicznego kontaktu z tym adwokatem celem ustanowienia go „obrońcą z urzędu” (k – 1203 – 1206/tom VII).

Zarządzeniem z dnia 28 października 2025 r. wyrażona została zgoda na kontakt telefoniczny z obrońcą – adw. M.W.(k – 1211/tom VII).

W kolejnych wnioskach, które do Sądu Okręgowego w Opolu wpłynęły w dniach 6 i 7 listopada 2025 r. podejrzany ponowił prośbę o kontakt z siostrą, inną wymienioną we wniosku osobą oraz z wymienionymi w nim adwokatami – P.M. i M.W. (odpowiednio: wniosek z 28 października 2025 r k – 1223, z 30 października 2025 r. – k – 1220/tom VII). Wniosek podejrzanego z dnia 28 października 2025 r. rozpoznano i zarządzeniem z dnia 12 listopada 2025 r. (k - 1225) wyrażono zgodę na kontakt z adw. P.M..

Analizując przedstawione powyżej okoliczności w związku z formułowanymi przez podejrzanego zarzutami, iż uniemożliwiono mu kontakt m.in. z obrońcą w celu jego wyznaczenia oraz sporządzenia i wniesienia kasacji, to wydawane zarządzenia temu przeczą.

[WB]

[r.g.]